

A1. Μετάφραση

Το παράδειγμα αυτό παρακίνησε κάποιον παπουτσή να μάθει σ' ένα κοράκι τον ίδιο χαιρετισμό. Για πολύ καιρό κόπιαζε μάταια· κάθε φορά που το πουλί δεν απαντούσε, ο παπουτσής συνήθιζε να λέει: «Κρίμα στον κόπο μου».

Αν όμως τυχαία, όπως συμβαίνει συνήθως, χάσουν την εξουσία, τότε γίνεται αντιληπτό πόσο υπήρξαν στερημένοι από φίλους. Αυτό είναι που λένε ότι είπε ο Ταρκύνιος, όταν ήταν εξόριστος: «Τότε κατάλαβα ποιους είχα πιστούς φίλους, ποιους άπιστους, όταν δεν μπορούσα πια να ανταποδώσω τη χάρη ούτε σε εκείνους ούτε σε αυτούς».

Η Πορκία, η σύζυγος του Βρούτου, όταν το σχέδιο του άντρα της για τη δολοφονία του Καίσαρα έμαθε, ένα μαχαιράκι μανικουρίστα τάχα για να κόψει τα νύχια της ζήτησε και αυτοτραυματίστηκε μ' αυτό, καθώς της γλίστρησε δήθεν τυχαία. Έπειτα ο Βρούτος, αφού κλήθηκε στην κρεβατοκάμαρά (της) από τα ξεφωνητά των υπηρετριών, ήρθε για να τη μαλώσει, γιατί τάχα (κατά τη γνώμη του) είχε κλέψει την τέχνη του μανικουρίστα.

B1.α.

pari

diutius

inopum

haec

quo

neuter

cultelli

ungues

mihi

eius

B1.β. Ea exempla sutores quosdam incitaverunt (/ -ere)

B2.

doctu

respondendo

solentium

perdam

faciendus

casuris

sunto

diceremur

fert

referre

interfice

cognoscetis

elaberentur

resecuerit

obiurgavisse

Γ1. α.

postquam Brutus vocatus est

Εκφέρεται με οριστική παρακειμένου (vocatus est), γιατί η πράξη μας ενδιαφέρει από καθαρά χρονική άποψη. Σε σχέση με την πρόταση που προσδιορίζει, δηλαδή την κύρια, δηλώνει το προτερόχρονο.

Γ1. β.

Quos fidos amicos habui?

Γ1. γ.

Homines dicunt Porciam, Bruti uxorem, cultellum tonsorium poposcisse.

Γ1. δ.

quod Tarquinius dixisse fertur exulans.

Το υποκείμενο του απαρεμφάτου dixisse τίθεται σε ονομαστική (Tarquinius) γιατί το απαρέμφατο εξαρτάται από το προσωπικό παθητικό δοξαστικό ρήμα fertur. Παρατηρείται το

ΜΕΘΟΔΙΚΟ

φαινόμενο της άρσης Λατινισμού του ειδικού απαρεμφάτου. Επιπρόσθετα και ως συνέπεια της μετατροπής του Tarquinius σε Tarquinius λόγω του Λατινισμού, η χρονική μετοχή exulantem τρέπεται σε ονομαστική exulans (καθώς είναι συνημμένη στο Tarquinius).

Γ2. α.

Id exemplum sutōrem quendam incitat, ut corvum doceat parem salutatiōnem.

Εκφέρεται με υποτακτική ενεστώτα (doceat) γιατί εξαρτάται από ρήμα αρκτικού χρόνου (incitat) και αναφέρεται στο παρόν. Έχουμε ιδιομορφία στην ακολουθία των χρόνων, διότι η βούληση είναι ιδωμένη τη στιγμή της εμφάνισής της στο μυαλό του ομιλητή και όχι τη στιγμή της πιθανής πραγματοποίησής της (συγχρονισμός της κύριας με τη δευτερεύουσα πρόταση).

Γ2. β.

Υπόθεση αντίθετη προς την πραγματικότητα

α) στο παρόν

Υπόθεση: si caderent (Υποτ. Πρτ.)

Απόδοση: intellegeretur (Υποτ. Πρτ.)

β) στο παρελθόν

Υπόθεση: si cecidissent (Υποτ. Υπερσ.)

Απόδοση: intellectum esset (Υποτ. Υπερσ.)

Γ2γ

«... Brutus venit ad eam obiurgandam...» (ad + αιτιατική γερουνδιακού).

Εδώ η γερουνδιακή έλξη έχει ήδη γίνει. Η ενεργητική σύνταξη είχε ως εξής: ad eam obiurgandum

1. ... ut eam obiurgaret	τελική πρόταση
2. ... qui eam obiurgaret	αναφορική - τελική πρόταση
3. ... eam obiurgatum	σουπίνο
4. ... eam obiurgandi causa	γεν γερουνδίου + causa
- Γ.Ε.: ...eius obiurgandae causa

ΜΕΘΟΔΙΚΟ

Σχόλια:

Τα σημερινά θέματα στο μάθημα των Λατινικών Θεωρητικής Κατεύθυνσης ήταν απαιτητικά. Προϋπέθεταν πολύ καλή και ενδεδειγμένη γνώση της εξεταστέας ύλης. Ειδικότερα, οι υποψήφιοι αντιμετώπισαν μία διαφορετική φιλοσοφία και ένα διαφορετικό ύφος στα θέματα των φετινών εξετάσεων σε σχέση με τα προηγούμενα χρόνια.

Το ιδιαίτερο χαρακτηριστικό των φετινών θεμάτων σχετίζεται κυρίως με τα θέματα του συντακτικού. Αφενός η απουσία ερωτήματος για συντακτική αναγνώριση λέξεων και ερωτήματος για σχολιασμό δευτερεύουσας πρότασης του κειμένου (για πρώτη φορά στα θέματα του τρέχοντος συστήματος εισαγωγής στην τριτοβάθμια εκπαίδευση) και αφετέρου τα ερωτήματα του συντακτικού που ζητούσαν από τους υποψήφιους όχι μόνο να προβούν στις μετατροπές αλλά και να αιτιολογήσουν - σχολιάσουν την απάντησή τους συντέλεσαν στο διαφορετικό ύφος των φετινών θεμάτων.

Σχετικά με τον αριθμό των κειμένων που τέθηκαν προς εξέταση, παρατηρείται ότι παγιώνεται η επιλογή (για δεύτερη συνεχόμενη χρονιά) να δίνονται προς εξέταση στους υποψηφίους τρία κείμενα από την εξεταστέα ύλη.

Στο θέμα Β1α, το οποίο χαρακτηρίζεται από ποικιλία, υπήρχαν ζητούμενα που απαιτούσαν από τους υποψηφίους πολύ καλή γνώση των κανόνων της γραμματικής αλλά και των εξαιρέσεών τους. Από την άλλη πλευρά, το θέμα Β1β (μετατροπή των λέξεων μιας πρότασης στον άλλο αριθμό) θεωρείται θέμα επιπέδου Β' Λυκείου.

Επιμέλεια: Λυμπέρης Νικόλαος